

Votaziun chantunala dal pievel dals 3 da mars 2013

Explicaziuns dal cussegli grond

Revisiun parziala da la lescha da finanzas dal chantun Grischun (gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun)

Project 1

Explicaziuns a partir da p. 3

Ils gieus olimpics d'enviern da l'onn 2022 duain avair lieu en il Grischun. Organisads e realisads vegnan ils gieus sco in project naziunal. Gia la candidatura chaschuna en il chantun Grischun – ultra d'investizius impurtantas en il sectur da l'infrastructura – buns effects d'occupaziun ed ina creschientscha economica considerabla. Per finanziar la part chantunala dals custs da candidatura, d'investizion e da segirezza sco er ulteriurs custs vegnan mess a disposiziun medis finanzials da la facultad dal Grischun. Il cussegli grond recumonda d'acceptar il project.

Project da votaziun p. 21

Iniziativa chantunala dal pievel «Per elecziuns gistas» (iniziativa da proporz 2014)

Project 2

Explicaziuns a partir da p. 11

Questa iniziativa dal pievel pretenda da midar la procedura per eleger il cussegli grond da la procedura vertenta da maiorz a la procedura da proporz. La nova procedura duai vegnir applitgada per l'emprima giada tar las elecziuns dal cussegli grond l'onn 2014. Il cussegli grond refusa questa iniziativa.

Project da votaziun p. 22

Revisiun parziala da la constituziun chantunala (art. 16 cifra 6 CC, aboliziun dal referendum extraordinari da las autoritads)

Project 3

Explicaziuns a partir da p. 19

Il referendum extraordinari da las autoritads permetta al cussegli grond da suttametter da sai anora – cun ina decisiun da maioritat – tschartas fatschentas ad ina votaziun dal pievel. Fin ussa n'ha il cussegli grond però anc mai fatg diever da questa pussaivladad. Perquai duai il referendum da las autoritads vegnir abolì. Il cussegli grond recumonda d'acceptar il project.

Project da votaziun p. 23

Stimadas conburgaisas e stimads conburgais

Nus As suttamettain il suandard project per la votaziun:

Revisiun parziale da la lescha da finanzas dal chantun Grischun – gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun (Project 1)

La candidatura per ils XXIV. gieus olimpics d'enviern l'onn 2022 dat impuls impurtants tant per l'economia sco er areguard svilups ecologics, tecnologics e socials. La confederaziun s'engascha fermamain per quest project. Ella surdat al Grischun sco partenari cumpetent la responsabludad per in project naziunal e demussa uschia er sia confidenza en la capacitat da prestaziun dal chantun Grischun. Il Grischun po preschentar a tut il mund sias fermezzas en il turissem ed en l'organisaziun da grondas occurrentzas. Ils gieus olimpics pon gidar a dumagnar las sfidas che dattan da far a l'economia grischuna en general ed al turissem en spezial pervia dals conturns economics difficils e pervia dal ferm franc svizzer. Sco destinaziun classica dal sport d'enviern ston la Svizra ed en spezial il Grischun sa far patratgs davart la dumonda co e cun tge pass da svilup ch'ins po stgaffir e mantegnair er en l'avegnir pus-saivladads attractivas da viver e da lavurar en las muntognas.

Motivs per ils gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun:

- Il chantun Grischun survegn da dadora medis finanzials considerabels – in program d'impuls per tut l'economia gri-

schuna che na pudess uschiglio vegnir deliberà en nagin cas.

- Cun il concept da candidatura ch'è avant maun investescha il Grischun en la renovaziun da l'infrastructura existenta, en spezial en il traffic public, en ils stabiliments da sport sco er en l'alloeschament e po garantir uschia a lunga vista sia cumpetitivitat en la concurrenzia internaziunala.
- Il Grischun sto avrir novs martgads per ses turissem. En il decurs da la candidatura per ils gieus olimpics pon vegnir duvrads ils chanals da comunicaziun da sponsurs internaziunals.
- Cun quest project po il Grischun surpigliar responsabludad, cumprovar sia capacitat da prestaziun e prestar per tut la Svizra ina contribuziun impurtanta al svilup dal pajais.

A. Il project da votaziun en detagi

Emprimas lavurs èn vegnidias prendidas per mauns d'ina gruppa da project pitschna che aveva persequità pli baud l'idea dals «gieus d'enviern da las vias curtas» cun ina concentraziun sin ils lieus San Murezzan e Tavau. Il december 2011 han ils partenaris, vul dir la confedera-

ziun, Swiss Olympic, il chantun Grischun sco er las vischnancas da San Murezzan e da Tavau, fundà sco partenaris l'uniun «XXIV. gieus olimpics d'enviern Grischun 2022» per la fasa dals process da decisiun naziunals. Questa uniun ha enfin ussa fatg ils scleriments.

1. Gieus olimpics d'enviern en il Grischun 2022

La candidatura per ils gieus olimpics d'enviern 2022 e lur realisaziun èn in project naziunal svizzer che rinforza il turissem d'enviern gia en la fasa da candidatura e sur ils gieus ora e che persequitescha las suandantas finamiras surordinadas:

- Cun ina candidatura excellenta e cun la realisaziun dals gieus olimpics d'enviern cuntanschan la Svizra ed il Grischun in posiziunament positiv ed in rinforz da lur renum internaziunal sco ospitants, sco organisaturs d'occurrenzas grondas, sco naziun da sport e sco destinaziun attractiva da sport d'enviern.
- L'organisaziun e la realisaziun cumi-naivia da questa occurrenza gronda gida a serrar las retschas da la populaziun, rinforza l'identitat e creescha ina basa solida per dumagnar las proximas sfidas economicas e socialas.
- L'infrastructura en il chantun Grischun è en spezial en il sectur dal traffic public, ma er en il sectur da l'infrastructura da sport e da l'alloschament, sin in nivel d'emprima classa cumpareglià cun l'exterior.
- En la realisaziun operativa dals gieus ed en ils secturs tematiccs «Durabilitad», «Viver en las muntognas» sco er «Giumentetgna, sport e valurs olimpicas» generescha la candidatura gia ussa im-

puls da svilup decisivs e duraivels. En spezial en il sectur turistic profitescha il chantun Grischun da questa schanza per arrivar ad ina qualitat excellenta.

Las relaziuns localas en las muntognas grischunas fixeschan il rom per realisar ils gieus olimpics d'enviern. Cuntrari ad auters lieus da realisaziun sco Turin (Italia), Sotschi (Russia) u Pyeongchang (Corea dal sid) vegnan renovadas e construidas duraivlamain mo infrastructuras, da las qualas in'utilisaziun posteriura rasschunaivla è garantida. Cun sa concentrar sin ils lieus San Murezzan e Tavau prendan ins cumià dal concept usitè da realisar concurrenzas da sport da glatsch en citads e disciplinas da sport da naiv en regiuns muntagnardas allontanadas. Ils gieus olimpics turnan enavos en las muntognas. Tenor il concept da la candidatura dal Grischun 2022 n'èn els betg mo in'occurrenza da sport gronda, ma bain in project sociopolitic d'impurtanza naziunala e d'attracziun internaziunala. Il coc da la candidatura è la visiun da la durabilitad e da l'innovaziun sco puncts centrals.

Visiun dals gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun

«Nus persvadain il mund cungieus olimpics en il cor da nossas regiuns da muntogna. Là, nua che l'enviern è da chasa. Nossas muntognas defineschan il rom per gieus olimpics d'ina generaziun nova: stgets e premurus, cun respect da l'uman e da la natira. Uschia mussain nus nossa ospitalitat. Il sport d'enviern turna al lieu, nua ch'el è naschì. Qua posa sviluppar il futur. Per quai surpiglialin nus la responsabludad.»

2. Realisabludad tecnica

L'uniu «XXIV. gieus olimpics d'enviern Grischun 2022» ha examinà la realisabludad tecnica en collaurazion cun numerus experts dals secturs traffic, infrastructura da sport, vitgs olimpics, allo-schament e segirezza e laschà controllar ils resultats da posts independents. En tut ils secturs è la realisabludad veginida giuditgada sco pussaivla.

Potenzials da meglieraziun èn vegnids scuvrids oravant tut en connex cun il vitg olimpic a Tavau ed en connex cun il traffic. En l'aglomeraziun da San Murezzan e da Tavau è avant maun ina buna infrastructura da sport, cun la quala i po vegnir fatg quint. Las singulas disciplinas da sport han al lieu respectiv per part ina istorgia da sport da blers decennis ed èn francadas fermamain là. En quest punct sa differenziesta la candidatura clera-maintain dad autras. Sa basond sin ils studis da realisabludad n'hant ils gremis responsabels pudi chattar nagins motivs d'exclusiun or da l'optica da la protecziun da l'ambient e da la natira. En il sectur da l'alloschament pon las directivas dal comité internaziunal olimpic (IOC) er veginir observadas. Qua sa porscha la schanza d'inizialisar – en il rom dals gieus olimpics – in meglierament da l'infrastructura ed in engrondiment da la purschida en classas d'alloschament pli autas. La responsabludad per planisar e per realisar las mesiras da segirezza en il spazi public surpiglia il chantun Grischun. La polizia chantunala dal Grischun è responsabla per tut las acziuns da la polizia (polizia da segirezza, polizia da traffic e polizia criminala) sco che qua è er mintgamai il cas tar il World Economic Forum (WEF) a Tavau. Ils experts da segirezza partici-

pads èn tuts da l'avis che la segirezza po vegnir garantida, sche tut ils partenaris relevantes èn involvids. En tut ils secturs veginan tadladas las reacciuns da circuls interessads ed integrads uschenavant sco pussaivel en las lavurs che curran anc. Meglieraziuns pli grondas veginan a pudair vegnir realisadas pir en il rom da las lavurs preliminaras e da las lavurs da project a partir dal mars 2013.

3. Paralimpics

Ils paralimpics èn l'occurrenza da sport la pli gronda per atletas ed atlets cun impediment corporal u da la vesida. Cun la realisaziun dals gieus olimpics è collida nunseparablamain la realisaziun dals gieus paralimpics dapi l'onn 1988, e quai sin basa d'ina cunvegna tranter il comité olimpic ed il comité paralimpic. En 5 disciplinas da sport sa mesiran mintgamai var 1400 atletas ed atlets da passa 40 naziuns durant 10 dis en ina concurrenza sportiva. Ils scleriments che l'uniu «XXIV. gieus olimpics d'enviern Grischun 2022» ha fatg cuntegnan er las enconuschientschas necessarias per ils paralimpics. Lur realisaziun en il Grischun è pussaivla ed ils custs per ils gieus paralimpics èn cuntegnids en il preventiv general per ils gieus olimpics d'enviern.

4. Concept da durabilitad, d'innovaziun e d'ierta (concept DII)

Las schanzas da la Svizra en la concurrenza per l'attribuziun dals gieus olimpics d'enviern 2022 èn intactas. Sco che la radunanza plenara dal IOC vegin a sa decider ils 31 da fanadur 2015 dependa da blers facturs betg influenzabels. Per-

quai sto gia la candidatura internaziunala laschar enavos ina ierta cun projects concrets e cun investiziuns. Sco investiziuns prospectivas che pon vegnir duvradas dal Grischun, ma er dal rest da la Svizra, sur il gieus ora restan:

- meglieraziuns essenzialas da l'infrastructura da traffic, d'alloschament e generala;
- implants da sport moderns ed iniciativas per promover il sport da massa ed il sport d'elita, concepidas spezialmain per la giuventetgna;
- svilups socials, economics e tecnics en ils secturs «Durabilitad», «Viver en las muntognas» e «Giuventetgna, sport e valurs olimpicas».

Differentas personalitads da l'economia, da la scienza, dal sport, da la cultura e da la politica collavuran – en il rom dal concept DII – cun grond engaschament en gruppas da laver correspondentes. En il rom da la candidatura po il Grischun sa fatschentar cun dumondas avertas, faschond diever da questas resursas supplementaras, e las strategias, ils concepts ed ils products necessaris pon vegnir elavurads en in temp bler pli curt. La preschientscha internaziunala po vegnir augmentada considerablamain e la competitivitat po vegnir meglierada decisivamain.

sto il chantun surpiglier ina part da fin a 370 milliuns francs. La part chantunala da la finanziaziun per la candidatura importa 8 milliuns francs che vegn repartida sin ils onns 2013–2015.

5.2 Finanziaziun e revisiun parziale da la lescha da finanzas

Per finanziar las expensas en connex cun la candidatura e cun la realisaziun dals gieus olimpics d'enviern 2022 ha il cussegl grond furmà – cun agid d'ina revisiun parziale da la lescha da finanzas (LFC) – or da l'agen chapital dal chantun reservas liadas ad in intent en l'autezza da 300 milliuns francs. Questa revisiun parziale ha il cussegl grond suttamess al referendum obligatoric. Las reservas vegnan pia furmadas cun la resalva ch'ellas vegnan approvadas dal pievel grischun. Ellas vegnan furmadas a donn e cust dal quint dal chantun 2013. La part da questas reservas che na vegn betg duvrada, sto vegnir schliada cun in gudogn. Quai è il cas, sche la radunanza plenara dal IOC n'avess betg da surdar la stad 2015 ils gieus al Grischun. Las expensas che resultan en connex cun ils gieus olimpics 2022 pon vegnir finanziadas or da la facultad ch'è vegnida spargnada ils ultims onns. I na resulta nagin indebitament ed i na dat nagin augment da la taglia.

5. Consequenzas finanzialas e finanziaziun

5.1 Consequenzas finanzialas

Sch'i vegnan realisads quels projects, ch'en necessaris per ils gieus olimpics, q.v.d. en spezial las investiziuns en l'infrastructura e per ils custs da la segirezza,

5.3 Participaziun da la confederaziun

La confederaziun surpiglia la responsabladad per realisar ils gieus sco er per las ristgas ch'en colliadas cun quai. La candidatura, la realisaziun dals gieus olimpics e l'infrastructura necessaria vegnan finan-

ziadas per gronda part da la confederaziun. Cun 30 milliuns francs surpiglia ella 50 pertschient dals custs da candidatura da 60 milliuns francs. Als custs d'infrastructura e da segirezza sa participescha ella cun var 75 pertschient. Ultra da quai è la confederaziun pronta da surpiglier in deficit da realisaziun da maximalmain 1 milliarda francs. L'organisaziun e la realisaziun dals gieus olimpics d'enviern 2022 iniziescha in program d'impuls enorm a favur dal chantun Grischun.

6. Impurtanza per l'economia publica

Per il Grischun porscha gia la fasa da candidatura schanzas preziousas. Projects d'infrastructura, en spezial per il traffic public, che na pudessan betg vegnir realisads senza quest project u che pudessan eventualmain vegnir realisads pli tard, pon vegnir prendids per maun. Per exempl n'ha il chantun Grischun sco unica rejuin turistica impurtanta da la Svizra na-gin access direct a la plaza aviatica da Turitg. Malgrà stentas intensivas da la politica grischuna n'esi betg reussì enfin oz dad eliminar quest dischavantatg da concurrenza. La realisaziun da questi projects sco er las investiziuns en l'infrastructura d'alloschament e dals implants da sport gidan a meglierar pli svelt l'infrastructura en il Grischun e d'augmentar uschia decisivamain la cumpetitivitat internaziunala. En il rom da las investiziuns che vegnan fatgas directamain sco consequenza dals gieus pon er vegnir stgaffids impuls per investiziuns privatas. Gia avant ils gieus olimpics poi vegnir fatg quint cun activitads turisticas supplementaras en il chantun Grischun, per exempl pervia da concurrenzas da

test, da dimoras da trenament, da conferenzas, d'occurrenzas e da l'occupaziun d'hotels e d'autras infrastructuras chasschunadas dals effects da reclama sco er da la preschientscha mediala. Da quai po profitar l'economia en tut las regiuns dal Grischun.

En il decurs dals studis da realisabladad è vegnida fatga in'emprima valitaziun dals effects economics dals gieus olimpics d'enviern dal Grischun 2022 e dals potenziars che resultan da tals.

- En il chantun Grischun vegnan delibera-dadas svieutas directas tranter 1,87 e 2,31 milliardas francs sco er svieutas totalas tranter 2,58 e 3,22 milliardas francs.
- L'effect per l'occupaziun en il chantun Grischun importa tranter 11900 e 15 100 onns da persunas.
- Avant e durant ils gieus vegn creà tut en tut in potenziial da 520 000 fin 975 000 pernottaziuns en il chantun Grischun.
- I vegnan generadas en il Grischun entradas fiscalas supplementaras en la dimensiun da var 76 fin 95 milliuns francs.
- Ins po far quint cun in augment dad 1,5 fin 1,9 pertschient da l'occupaziun chantunala ils onns 2015 fin 2022.
- En la perioda da 2015 fin 2022 sa chatta la media da la contribuziun annuala al product chantunal brut tranter 1,6 fin 2,0 pertschient. Uschia cuntanschess il chantun Grischun la media da la creschientscha economica da tut ils chantuns da la Svizra.

B. Arguments da las adversarias e dals adversaris

Ord vista da las adversarias e dals adversaris chaschunassan ils gieus olimpics d'enviern ina gronda chargia per l'ambient, per la populaziun grischuna e per las finanzas publicas da la confederaziun, dal chantun e da las vischnancas. Els èn persvas che gieus olimpics han ina relaziun disfauraivla dals custs e dal niz per ils pajataglia e ch'igl exista la ristga ch'ils custs vegnian surpassads. Ultra da quai mettan els en dubi ch'i saja pussaivel da redimensiunar ils gieus d'enviern cun la candidatura dal Grischun e da garantir ina realisaziun autodeterminada e duraivla. Per ellas ed els n'èn ils gieus olimpics betg il med adattà per sviluppar il chantun Grischun, il turissem ed en general il territori da muntogna da la Svizra. Ord vista da las adversarias e dals adversaris sa chatta il potenzial da creschientscha dal turissem grischun en spezial er en la midada dal turissem d'enviern classic stagional ad in turissem da stad pli ferm ed ad in turissem da l'entir onn. Gieus d'enviern bittassan però il fauss focus sin l'enviern, accentuassan il problem dals custs dal turissem e preschentassan cun sponsurs internaziunals er ils fauss purtaders da la reputaziun per in turissem autentic. Ellas ed els resguardan las finamiras dal project «Gieus olimpics d'enviern en il Grischun 2022» per gronda part sco bunas, per exemplu la duraivladad dal svilup, la promozion da l'innovaziun, la modernisaziun, dentant betg l'engrondiment da l'infrastructura d'alloschament grischuna, la meglieraziun da la relaziun dal pretsch cun la prestaziun en il turissem, l'engrondiment sistematic dal traffic public sco er la promozion dal sport da massa. Ils gieus olimpics d'enviern

n'èn per las adversarias e per ils adversaris betg il dretg med per cuntanscher questas finamiras. Perquai han ellas ed els proponì al cussegli grond da returnar il project a la regenza per preschentar al parlament in concept da svilup alternativ e dad investir per quel er fin a 300 millioni francs dals medis finanzials chantunals.

C. Ils arguments dal cussegli grond

Cun quest project metta tut la Svizra gronda confidenza en il chantun Grischun. Sco la regenza è er il cussegli grond da l'avis – sin basa dals resultats dals studis da realisabladad – che las schanzas d'ina candidatura per ils gieus olimpics e lur realisaziun eventuala èn pli grondas che las ristgas. Sch'igl avessan da sa midar facturs relevantes envers il stadi d'enconuschientscha actual, per exemplu la situaziun da segirezza, ils custs, la situaziun finanziala dals partenariis participads, exista la pussaivladad da renzziar a l'inoltraziun da la candidatura. Per ch'ils scleriments dals studis da realisabladad possian vegnir approfundads en il rom da projects preliminars e da projects e per ch'il chantun Grischun possia profitar da las schanzas che sa porschan, metta il cussegli grond a disposiziun ils medis finanzials necessaris.

D. Conclus dal cussegli grond

En la sessiun da december 2012 ha il cussegli grond:

- sbittà cun 100 counter 16 vuschs ina proposta da refusar il project per elavurar in concept alternativ senza gieus olimpics;
- approvà il credit d'impegn dad 8 millioni francs ch'è necessari per finan-

ziar la part grischuna da la candidatura per realisar ils gieus olimpics d'enviern l'onn 2022 en il Grischun cun 96 cunter 14 vuschs;

- exclus ch'il chantun Grischun surpiglia in deficit per la realisaziun operativa dals gieus olimpics d'enviern cun 116 cunter 0 vuschs;
- acceptà la revisiun parziale da la lescha da finanzas dal chantun Grischun per furmar reservas en l'autezza da 300 miliiuns francs per realisar ils gieus olimpics d'enviern l'onn 2022 cun 99 cunter 16 vuschs;
- suttamess questa revisiun parziale da la lescha da finanzas al referendum obligatoric, quai vul dir ad ina votaziun dal pievel. En quest connex sto la du-monda da votaziun exprimer cleramain che las votantas ed ils votants decidan en quest connex er davart la realisaziun dals gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun.
- Cun 100 cunter 16 vuschs recumonda il cussegl grond a la populaziun grischuna d'approvar – sin basa dal concept qua avant maun – l'inoltraziun da la

candidatura per ils gieus olimpics d'enviern l'onn 2022 e lur realisaziun, per il cas ch'els vegnissan attribuids al Grischun.

E. Proposta

Sin basa dals conclus dal cussegl grond menziunads qua survart As recumandain nus, stimadas conburgaisas e stimads conburgais, dad acceptar la revisiun parziale da la lescha da finanzas per furmar reservas en l'autezza da 300 miliiuns francs per ils gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun e, collià cun quai, lur realisaziun, per il cas ch'els vegnissan attribuids al Grischun.

En num dal cussegl grond:

La presidenta:

Elita Florin-Caluori

L'actuar:

Claudio Riesen

Iniziativa chantunala dal pievel «Per elecziuns gistas» (iniziativa da proporz 2014)

(Project 2)

A. Il project da votaziun en detagi

1. La procedura vertenta da maiorz per l'elecziun dal cussegl grond

Il cussegl grond è l'autoritat politica suprema dal chantun. El ha – cun resalva dals dretgs dal pievel – la pussanza suprema (art. 30 da la constituziun chantunala). Ses 120 commembers vegnan elegids actualmain mintga 4 onns en 39 circuls tenor la procedura electorala da maiorz. Ils sezs vegnan repartids sin ils circuls electorals confurm a lur populaziun residenta svizra (art. 27 CC). Mintga circul survegn almain in sez (art. 2 lit. a cifra 1 da la lescha davart il cussegl grond). Per vegnir elegì en l'emprim scrutin, sto la persuna che candidescha cuntanscher ina «maioritad absoluta». Il dumber total da tut las vuschs valaivlas ch'èn vegnidias dadas a personas che candideschan vegn dividi tras il dubel dumber dals sezs libers. La proxima cifra entira pli auta è la maioritad absoluta. En in eventual segund scrutin basta la maioritad relativa da las vuschs (art. 39 e 40 da la lescha davart ils dretgs politics en il chantun Grischun).

Ultra dal chantun Grischun elegia oz anc il chantun Appenzell Dadens il parlament chantunala senza excepziun tenor la procedura da maiorz. Intgins chantuns han in sistem electoral maschadà (maiorz e pro-

porz), ils ulteriurs chantuns elegian tenor la procedura electorala da proporz.

Il sistem electoral vertent per il cussegl grond è già daditg politicamain disputaiavel. Ils ultims onns han las votantas ed ils votants dal Grischun già pudi s'exprimer pliras giadas davart la dumonda d'introducir la procedura electorala da proporz. Il pievel ha refusà fin oz tut las intervenziuns per midar il sistem electoral vertent, per part però è il resultat stà fitg stretg.

Er da vart da la giurisprudenza vegn il sistem electoral dal Grischun crititgà da princip dapi decennis e mess en dumonda areguard sia confurmitad a la constituziun federala. La giurisdicziun vertenta ed il tribunal federal èn dentant da l'avis che la procedura electorala da maiorz haja sia legitimidad constituziunala. Il sistem electoral vertent dal Grischun è er vegni discutà en il rom da la procedura per permetter la nova constituziun dal chantun Grischun dals 18 da matg e 14 da settember 2003. La finala han las chombras federalas (cussegl dals chantuns e cussegl naziunal) però dà la permissiun senza resalvas.

2. Tge vul l'iniziativa?

L'iniziativa dal pievel «Per elecziuns giistas» (iniziativa da proporz 2014) ch'è reussida cun 4122 suttascripcziuns valaivlas è formulada en furma d'in sboz elavurà. Ella pretenda da midar l'art. 27 CC sco suonda:

Art. 27 Cumposiziun ed elecziun

¹ Il cussegl grond sa cumpona da 120 commembra e commembbers.

² L'elecziun ha lieu tenor la procedura electora da proporz.

³ Ils sezs vegnan repartids sin ils circuls electorals correspondentamain a lur populaziun.

⁴ La lescha regla tut il rest.

Disposiziuns transitoricas tar l'art. 27 CC (nov)

¹ Las elecziuns dal cussegl grond 2014 han lieu tenor l'art. 27 CC (nov).

² Ils districts furman ils circuls electorals. L'autoritat legislativa po determinar federaziuns da circuls electorals.

³ Sch'ils districts èn abolids, determinescha l'autoritat legislativa ils circuls electorals.

als circuls electorals duai da nov vegnir resguardada l'entira populaziun residen-ta e betg sco oz mo la populaziun resi-denta svizra. Tut il rest duai reglar l'auto-ritat legislativa, sco per exemplu la du-monda, sche la repartiziun dals mandats duai vegnir calculada tenor la metoda da Pukelsheim ch'intgins chantuns han intro-duci, ubain sch'ils circuls electorals pon er vegnir unids a corporaziuns da cir-culs electorals.

B. Arguments dal comité d'iniziativa

Ina vasta coaliziun da partidas e da per-sunalitads dal spectrum politic sco er la regenza grischuna (ella per il 1. da scha-ner 2018) sustegnan la midada al sistem electoral da proporz per il cussegl grond. Cun excepcziun dal chantun Appenzell Da-dens elegian tut ils auters chantuns tenor quest sistem. Er las elecziuns dal cussegl naziunal han lieu tenor proporz. Cun il sistem da proporz vegnan ils sezs dal parlament repartids en proporziun cun la fermezza da las partidas e da las grup-paziuns che candideschan. Elecziuns da proporz èn sa cumprovadas, èn moder-nas e garanteschan ch'il cussegl grond dal Grischun represchenta vairamain la populaziun. Il sistem electoral vertent en il chantun Grischun percuter, il sistem da maiorz, è antiquà e malgist. El na re-preschenta betg la voluntad da las elec-turas e dals electurs, perquai ch'el è con-cepi uschia, che betg tut las Grischunas ed ils Grischuns n'hant la medema forza electoral. Per la gronda part da l'opiniun da la giurisdicziun publica stat il maiorz grischun en cuntradicziun cun la consti-tuziun federala.

Tenor las iniziantas ed ils iniziants duai il sistem electoral dal Grischun grazia a l'iniziativa vegnir modernisà ed adattà al stadi da praticamain tut ils auters chantuns e da la confederaziun. Las elecziuns dal cussegl grond duain vegnir realisa-das gia a partir da l'onn 2014 tenor in si-stem che represchenta la forza effectiva da las singulas partidas e che pussibili-tescha er la participaziun da partidas pli pitschnas en il parlament. Quai possia vegnir garantì cun midar dal dretg electo-ral da maiorz vertent al dretg electoral da proporz. Sco circuls electorals duain vegnir determinads ils districts ch'en ac-tualmain enconuschents e francads en la populaziun. Per la repartiziun dals sezs

Tge vul l'iniziativa «Per elecziuns gistas»?

Il comité che consista da las partidas PPS, PS, Verda – il Grischun verd, verd-liberala, PEV ed UDF d'ina vart e personalitads d'autras partidas da l'autra vart pretendan ch'il Grischun duai eleger il cussegl grond tenor la procedura da proporz. Er la regenza grischuna sustegna da princip la midada dal sistem da maiorz vertent al sistem da proporz. Ils sezs vegnan repartids tenor la fermezza da las singulas gruppaziuns che candideschan en glistas electoralas. Uschia vegn exprimida meglier la voluntad da las electuras e dals electurs, perquai che er gruppaziuns e partidas pli pitschnas survegnan la schanza dad esser represchentadas en il cussegl grond confurm a lur forza. Cun excepciu dal chantun Appenzell Dadens elegian tut ils auters chantuns tenor il sistem da proporz. Tar las elecziuns dal cussegl naziunal vegnan ils sezs medemamain repartids proporzialmain sin las gruppaziuns e sin las partidas che candideschan, quai vul dir en proporziun cun la forza electorala.

Il comité d'iniziativa pretenda perquai, che las elecziuns dal cussegl grond 2014 hajan lieu tenor proporz. Il dumber dals sezs (120) resta il medem. Elegì na vegni dentant betg pli en ils circuls, che vegnan oramai abolids suenter l'approvaziun impressiunanta da la refurma dal territori, mabain sin il plaun districtual u sin il nov plaun regiunal. I na vegnan dischavantagiadas naginas regiuns.

Per calcular il dumber da sezs da mintga unitad electorala vegni sa basà sin il dumber total da la populaziun, tuttina sco tar las elecziuns dal cussegl naziunal e tuttina sco quasi en tut ils chantuns.

La regenza che sustegna medemamain il proporz vuless realisar pir las elecziuns

2018 tenor il nov sistem, perquai ch'ella è da l'avis ch'il temp per la midada fin l'onn 2014 saja memia curt. Duess – en cas che l'iniziativa vegn acceptada – la midada effectivamain esser nunpussaivla fin l'onn 2014, avessan il pli tard las elecziuns l'onn 2018 lieu tenor proporz.

Medema forza electorala per tuttas e per tuts!

Il sistem electoral da maiorz vertent na privilegescha betg mo partidas grondas, el cuntrafa er cleramain al princip da l'egalitat da la forza electorala che resulta dal princip constituzional impurtant da l'egalitat giuridica. Il sistem da maiorz vertent dal Grischun admetta che la vusch d'ina votanta dal circul d'Avras vala 11 giadas dapli che la vusch d'in votant dal circul da Rueun. Questa gronda sfalsificaziun malgista da la forza electorala na sa mussa pia betg mo tranter il center e la periferia, mabain en tut il chantun. Cun la procedura da proporz pretendida da l'iniziativa vegnan introducidas elecziuns gistas che dattan a tut las gruppas politicas las medemas schanzas ed a tut las burgaisas ed a tut ils burgais la medema forza electorala. Cun il proporz vegni garantì che mintga votanta e mintga votant dat giu sia vusch, savend ch'ella ha la medema forza ed il medem effect, independentamain, sch'ella u el elegia ad Arvigo u a Zizers, a Sent u a Sedrun.

Il cussegl grond – in vair maletg da la populaziun!

I na dat naginas raschunas plausiblas pli da mantegnair il sistem da maiorz. Grazia a la mobilitad, grazia a novas tecnologias, grazia a las medias na dependi betg pli, nua che las votantas ed ils votants abitan en il chantun per pudair prender influenza. En il 21. tschientaner n'esi simplamain

betg pli uschia che «quels a Cuira» na san betg tge quitads e tge basegns che «quels ad Avras», «quels en Bregaglia» u «quels a Puschlav» han. I n'è betg pli necessari ch'ins fetschia in viadi d'in di cun la charrotscha da posta u cun il tren a vapur per far a savair a Cuira ils interess da las valladas periferas. In telefon u in e-mail basta. In sistem electoral modern sto resguardar quest fatg. La finamira prioritara n'è betg pli la representanza politica territoriala da la populaziun, mabain ina represchentanza vasta da tut las gruppas da la populaziun e da tut ils interess en il parlament. Mo pervia dal sistem da maiorz vertent èsi pussaivel, che las partidas che han guadagnà a chaschun da las ultimas elecziuns dal cussegl naziunal ensemen 50 pertschient da las vuschs en il Grischun, occupan mo gisti 16 pertschient dals sezs en il cussegl grond. Quai na po betg correspunder a la voluntad da las electuras e dals electurs. Perquai po il cussegl grond mo esser in vair maletg da la diversitat e da la populaziun grischuna, sch'el vegn elegì tenor il sistem da proporz.

Pli gugent decider sez che survegnir in lavachau dal tribunal federal!

L'artitgel 8 da la constituziun federala garantescha che tut ils umans èn eguals davant la lescha. Quai s'exprima en blers secturs da la vita, er en l'egalitat dal dretg d'eleger. I na dependa pia betg, sch'ina procedura electoralala da maiorz è admessaa u betg, mabain co ch'il sistem electoral sto vegnir concepì per garantir l'egalitat da las Grischunas e dals Grischuns ch'è fixada en la constituziun. Ils ultims onns ha il tribunal federal rinforzà considerablamain la pratica areguard l'egalitat dal dretg d'eleger. Tenor l'opinion concordanta da la giurisprudenza ed er tenor l'avis da la regenza n'èsi strusch pli pussaivel da con-

cepir il sistem electoral da maiorz uschia, ch'el ademplescha las pretensiuns fatgas per eleger il parlament. Per quest motiv èsi raschunaivel da midar al sistem electoral da proporz, avant ch'il tribunal federal ordinescha quai. Quai fiss pli che penibel per il Grischun.

Per elecziuns gistas: Gea a l'iniziativa da proporz!

I vegn opponì ch'elecziuns da proporz sajan elecziuns da partidas e ch'ellas na resguardian betg las regiuns periferas dal chantun. Quai è fauss. Il sistem electoral da proporz svizzer è ina buna cumbinaziun d'elecziuns da partidas e da persunas. Las electuras ed ils electurs na pon betg mo eleger ina partida, mabain er valitar las persunas. Ils quatter cussegliers naziunals e la cussegliera naziunala dal Grischun èn vegnids elegids tenor il sistem da proporz, e nagin na pretenda ch'ella ed els sajan schuldads da la partida senza in'atgna personalitat e senza in agen profil. E lur repartiziun sin il Grischun è equilibrada. Mo in deriva da Cuira, ina è dal Puschlav, ils auters da la Surselva, dal Partenz e da la Val Schons. E: i dat er valladas periferas en ils chantuns Berna, Vallais, Tessin e Vad. Malgrà quai è la procedura da proporz già daditg introducida e dal tuttafatg incontestada en questi chantuns. Las votantas ed ils votants dal chantun Uri han refusà cun gronda maioritat il settember 2012 da returnar al maiorz.

Tut ils fatgs mussan: Il proporz è confurm a la constituziun, cumprovà e gist. El è adattà per noss temp ed er stupent per il Grischun. Tgi che di gea ad elecziuns gistas, di gea al proporz!

Il comité d'iniziativa:
www.proporz2014.ch

C. IIs arguments dal cussegl grond

Cun gronda maioritad è il cussegl grond s'exprimì cunter l'iniziativa da proporz 2014 e per mantegnair il sistem electoral da maiorz vertent, e quai en emprima lingia per ils sustants motivs:

La procedura electorala da maiorz vertenta dal Grischun...

– resguarda las relaziuns spezialas e las differenzas en il Grischun

Nagin chantun da la Svizra n'ha ina tala diversitat geografica, linguistica e culturala sco il Grischun. Grazia al sistem electoral vertent cun ses 39 circuls electorals vegn quest fatg preschentà en moda optimala en il cussegl grond. Quai rinforza la coesiun en il chantun e garantescha che tut las regiuns possian cooperar tar la concepziun futura dal svilup. Quest «proporz territorial, linguistic e cultural» central per il Grischun veggiss indeblì considerablamain, sche l'iniziativa da proporz veggiss acceptada. Tar quella vegg accentuà cleramain il proporz da las partidas. La represchentanza da valladas pli pitschnas sco er da las minoritads linguisticas e culturalas en il cussegl grond na fiss betg pli garantida en la dimensiu actuala. Questas consequenzas fissan dentant fitg preoccupantas dal puntg da vista da la politica da stadi. La ferma represchentanza actuala da las regiuns en il cussegl grond ha numnadamaen er l'effect impurtant che las decisiuns dal cussegl grond pon vegnir intermediadas en moda vardaviva en las valladas e ch'ellas veggan acceptadas cun success da la populaziun.

– è pli simpla, pli transparenta e pli favuraivla

La procedura electorala da proporz è en tuts reguards bler pli cumplexa che la procedura da maiorz. Ella pretenda tranter auter stringentamain che las persunas che stattan a disposiziun per l'elecziun veggian registradas en ina procedura d'annunzia sin propostas electoralas (uschenumnadas glistas) avant l'elecziun. Las vuschs veggan alura dadas primarmain a favur da questas glistas (da partidas). A maun da questas uschenumnadas vuschs da partida veggan ils mandats alura er repartids sin las glistas resp. sin las partidas. Sch'igl è admess da colliar glistas da partidas, ston talas uschenumnadas colliaziuns da glistas veggir resguardadas tar la repartiziun dals mandats. Pir en quest segund pass veggan eruidas las persunas ch'en elegidas. La repartiziun dals mandats e l'eruida da las persunas elegidas èn da cas a cas realisablas mo, sch'ins ha fitg bunas enconuschienschas matematicas u schizunt mo a maun d'in program da computer e n'en perquai pia per gronda part betg transparentas per la populaziun. La procedura chaschuna considerablamain dapli lavur administrativa e dapli custs e dovrà dapli personal tar las autoritads, dentant er tar las partidas. En cas da la procedura electorala da maiorz vegn la vusch dada directamain a la persuna che candidescha. I na dovrà nagina procedura d'annunzia. Ed er betg glistas da partidas prestampadas. Cedels da votar vids bastan. La repartiziun dals mandats è simpla e chapaivla senza problems. Il resultat è adina plausibel. Elegì è tgi che cuntanscha la maioritad absoluta e tgi che ha survegnì las pli bleras vuschs.

– è gista ed è sa cumprovada

Sco che la pratica mussa permetta er la procedura electoralda da proporz vertenta a las partidas e gruppaziuns politicas las pli differentas da seser en il cussegl grond. Ultra da quai pussibilitescha ella dentant er a persunas singulas independentas d'ina partida politica da cuntascher in sez. Quai fiss praticamain exclus cun la procedura da proporz. Er chaschunass questa procedura pli probabel ina divisiun memia gronda da las forzas politicas sin in grond dumber da gruppaziuns pli pitschnas. La stabilitad politica, in faktur da success essenzial per il svilup prosperaivel dal chantun Grischun d'en-fin uss, pudess dentant vegin periclitada tras quai. Areguard la basa per la repartiziun dals sezs sin ils circuls na pari er betg prudent da midar da la populaziun residenta svizra a tut la populaziun residenta (incl. persunas estras), sco che l'iniziativa pretenda. La regulaziun vertenta ch'è sa cumprovada cun la populaziun residenta svizra sco basa per la repartiziun sa basa sin la ponderaziun statalpolitica ch'il suveran e sia represchentanza en il parlament duajan correspunder in a l'auter. In ulteriur motiv per refusar l'iniziativa.

– correspunda a la constituziun federala

En sia pratica da blers onns ed er en sias ultimas decisiuns davart dumondas en connex cun il sistem electoral ha il tribunal federal svizzer adina puspè constatà che tant il maiorz sco er il proporz adempleschian las pretensiuns da la constituziun federala per eleger il parlament chantunal. La disposiziun da la constituziun dal chantun Grischun (art. 27 CC) che vala sco basa per la procedura electoralda da maiorz vertenta en il Grischun è veginida acceptada explicitamain da l'assamblea federala a chaschun da l'appro-

vaziun da la revisiun totala da la constituziun chantunala l'onn 2004. Pia è er veginida renconuschida la legitimitad constituziunala dal sistem electoral.

D. Ulteriur proceder

Sche l'iniziativa «Per elecziuns gistas» (iniziativa da proporz 2014) vegn acceptada dal pievel, dovrì anc ina legislaziun executiva cumplessiva sco er vastas la-vurs da preparaziun organisatoricas e tecnicas per realisar ella. I stuess vegin elavurada ina varianta dal sistem electoral giuridicamain correcta, confirma a las relaziuns socialas e politicas en il Grischun ed acceptada da vasts circuls. Per quest intent stuessan vegin tractadas tut las dumondas impurtantas e mess a disposiziun avunda temp a tut las forzas politicas per sa posiziunar. Perquai ha la regenza renvià gia ad ura, l'ultima giada a chaschun da la tractativa en il cussegl grond, al fatg ch'ina realisaziun per las proximas elecziuns da renovaziun l'onn 2014 na saja betg realistic per motivs dal temp. Questa posiziun da la regenza ha la cumissiun cumpetenta dal cussegl grond sustegni explicitamain. Er en cas ch'il pievel accepta l'iniziativa han las elecziuns da renovaziun 2014 pia lieu anc tenor il sistem electoral da maiorz vertent.

E. Proposta

Il cussegl grond ha tractà l'iniziativa «Per elecziuns gistas» en la sessiun d'october 2012 e recumonda al pievel – cun 93 cunter 21 vuschs e 0 abstensiuns – da la refusar.

En quest senn As proponin nus, stima-
das conburgaisas e stimads conburgais,
da refusar questa iniziativa.

En num dal cussegl grond:

La presidenta:
Elita Florin-Caluori

L'actuar:
Claudio Riesen

**Revisiun parziale da la constituziun chantunala
(art. 16 cifra 6 CC, aboliziun dal referendum extra-
ordinari da las autoritads)**

(Project 3)

A. Il project da votaziun en detagi

1. Referendum extraordinari da las autoritads (art. 16 cifra 6 da la constituziun chantunala)

Il referendum extraordinari da las autoritads, reglè en l'art. 16 cifra 6 da la constituziun chantunala (CC), permetta al cusegl grond da suttametter da sai anora – cun ina decisiun da maioritat – tschertas fatschentas ad ina votaziun dal pievel. El persequitescha in intent dubel: D'ina vart è la prescripzion la basa per il cusegl grond da pudair ordinar directamain ina votaziun dal pievel davart projects che suttastattan al referendum facultativ (art. 17 al. 1 CC). Da l'autra vart dat ella la pussaivladad al cusegl grond da suttametter a la votaziun dal pievel fatschentas che pertutgan sia cumpetenza definitiva.

2. Motiv per l'aboliziun

Il referendum extraordinari da las autoritads era vegni integrà dal parlament en il rom da la revisiun totala da la constituziun chantunala ed è en vigur dapi il 1. da schaner 2004. Dapi lura è l'applicaziun da quest instrument vegnida discutada en moda intensiva e cuntraversa en il cusegl grond en connex cun differentas

fatschentas. Fin oz n'ha il cusegl grond dentant anc mai duvrà quest referendum.

Tenor la voluntad dal cusegl grond duai ussa il referendum extraordinari da las autoritads puspè vegnir abolì. Quai per ils sustants motivs:

- L'instrument è sa mussà sco nunnesari: Cumbain ch'il parlament avess gi in'entira retscha d'occasiuns, n'ha el mai applitgà quest referendum. Quai mussa cleramain ch'el na dovrà betg quest instrument.
- L'instrument è sa mussà sco nunadattà: Sco quai che la pratica mussa, n'ha il parlament mai pudì chattar ina maioritat che fiss stada d'accord che las premissas per applitgar l'instrument sajan ademplidas. Quai perquai che la regulaziun è formulada en moda averta.
- L'instrument è problematic ord vista constituziunala e statalpolitica: Il cusegl grond, ch'è elegi dal pievel, duess er ademplir las incumbensas e las cumpetenzas surdadas da la constituziun. Igl è fauss da delegar al pievel decisiuns davart fatschentas delicatas, impurtantas u dispiativaas sur l'instrument dal referendum da las autoritads. Il cusegl grond duai surpigliar la responsabladad ch'el ha survegnì. Igl è alura chaussa da las partidas parlamentaras perdentas u da las represchentantas e dals represchentants d'interess da s'or-

ganisar, da far in referendum facultativ e da dar uschia al pievel la pussaivladad da cooperar. Cunquai che la barriera da 1500 suttascripziuns per far in referendum facultativ è bassa, na vegn la cooperaziun directa dal pievel betg restrenschida, sch'il referendum extraordinari da las autoritads croda davent.

Per ina minoritad dal cussegl grond èsi anc memia baud da trair ina bilantscha definitiva davart il referendum extraordinari da las autoritads. Tenor ella saja già la discussiun respectiva davart la dumonda d'applitgar il referendum extraordinari da las autoritads utila, perquai che questa discussiun emettia signals per quels circuls extraparlamentars che pondereschian da far in referendum dal pievel. La finala duaja il parlament salvar la pussaivladad da quest instrument per l'avegnir, er sch'el n'haja fin ussa betg anc duvrà tal.

B. Proposta

Il cussegl grond ha tractà la revisiun parziala da la constituziun chantunala (art. 16 cifra 6 CC, abolizjun dal referendum extraordinari da las autoritads) en la sessiun d'october 2012. Cun 76 cunter 20 vuschs e cun 5 abstensiuns ha il cussegl grond deliberà la midada da l'art. 16 cifra 6 da la constituziun chantunala per mauns da la votaziun dal pievel.

Nus As proponin, stimadas conburgaisas e stimads conburgais, d'acceptar questa revisiun da la constituziun.

En num dal cussegl grond:

La presidenta:

Elita Florin-Caluori

L'actuar:

Claudio Riesen

Project da votaziun

1

Lescha da finanzas dal chantun Grischun (lescha da finanzas; LFC)

midada dals 4 da decembre 2012

Il cussegl grond dal chantun Grischun,

sa basond sin l'art. 31 al. 1 da la constituziun chantunala,
suenter avair gi invista da la missiva da la regenza dals 5 da settember
2012,

concluda:

I.

La lescha da finanzas dal chantun Grischun dals 19 d'october 2011 vegn
midada sco suonda:

Art. 55a

Per finanziar la part chantunala a la candidatura sco er ils custs Reservas per ils
d'investizion, ils custs da segirezza ed ils ulteriurs custs en connex cun la gieus olimpics
realisazion dals gieus olimpics d'enviern 2022 en il Grischun vegnan d'enviern 2022
furmadas reservas en la dimensiun da 300 milliuns francs.

II.

Questa revisiun parziale è suttamessa al referendum obligatoric.

La regenza fixescha il termin da l'entrada en vigur da questa revisiun
parziale.

Project da votaziun

2

Conclus dal cussegl grond davart l'iniziativa dal pievel «Per elecziuns gistas» (iniziativa da proporz 2014)

Concludì dal cussegl grond ils 22 d'october 2012

1. I vegn entrà en il project.
2. Il pievel vegn recumandà da refusar l'iniziativa chantunala dal pievel «Per elecziuns gistas» (iniziativa da proporz 2014).
3. Il sboz per midar l'art. 27 da la constituziun chantunala en il senn d'ina cuntraproposta na vegn betg suttamess a la votaziun dal pievel.

Text da l'iniziativa dal pievel

Tenor l'artitgel 12 alinea 1 e tenor l'artitgel 13 alinea 1 da la constituziun chantunala fan las votantas ed ils votants sутsegnauds la proposta en il senn d'in sboz elavurà, da formular da nov l'artitgel 27 da la constituziun chantunala «Cumposiziun ed elecziun» sco suonda:

Art. 27

¹ Il cussegl grond sa cumpona da 120 commembras e commembers.

Cumposiziun
ed elecziun

² L'elecziun succeda tenor la procedura electorala da proporz.

³ Ils mandats vegnan repartids sin ils circuls electorals correspondantamain a lur populaziun.

⁴ La lescha regla tut il rest.

Disposiziuns transitoricas tar l'art. 27 CC (nov)

¹ Las elecziuns dal cussegl grond 2014 succedan tenor l'art. 27 CC (nov).

² Ils districts furman ils circuls electorals. L'autoritatad legislativa po determinar federaziuns da circuls electorals.

³ Sch'ils districts èn abolids, determinescha l'autoritatad legislativa ils circuls electorals.

Project da votaziun

3

Constituziun dal chantun Grischun

Acceptada dal pievel ils ...

Il cussegl grond dal chantun Grischun,

sa basond sin l'art. 101 da la constituziun dal chantun Grischun,
suenter avair gi invista da la missiva da la regenza dal 1. da matg 2012,

concluda:

I.

La constituziun dal chantun Grischun dals 18 da matg / 14 da settember
2003 vegn midada sco suonda:

Art. 16 cifra 6

6. aboli

II.

Questa revisiun parziale è suttamessa al referendum obligatoric.

La regenza fixescha l'entrada en vigur da questa revisiun parziale.

Votar è pli simpel che quai ch'ins pensa!

Sche Vus essas absenta u absent la dumengia da votaziun u sche Vus duessas esser impedita u impedì da votar a l'urna, avais Vus las suandardas pussaivladads da prender part a la votaziun:

1. Votaziun anticipada

Er en Vossa vischnanca avais Vus la pussaivladad da votar durant almain dus dals ultims quatter dis avant il di da votaziun, u

- da votar a l'urna
- u
- da consegnar il cedel da votar en ina cuverta serrada ad in uffizi communal.

2. Votaziun per correspundenza

- Ils documents necessaris (cuverta da resposta, cuverta da votar) survegnis Vus automaticamain da la vischnanca.
- La cuverta da resposta u l'attest da votar stuais Vus **suttascriver** en mintga cas, autramain n'è Voss cedel betg valaivel.
- Plinavant avais Vus duas pussaivladads da votar per correspundenza: Vus surdais la cuverta da resposta a la **posta** u Vus mettais la cuverta en ina **chascha da brevs da l'administraziun communal** inditgada da la vischnanca.

Vossa chanzlia communal As vegn a responder tuttas dumondas en connex cun la votaziun anticipada e cun la votaziun per correspundenza. Legiai per plaschiar er las publicaziuns uffizialas.